

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

3.8.2026. - 7.8.2026.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 10.8.2026. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 3.8.2026. - 7.8.2026.

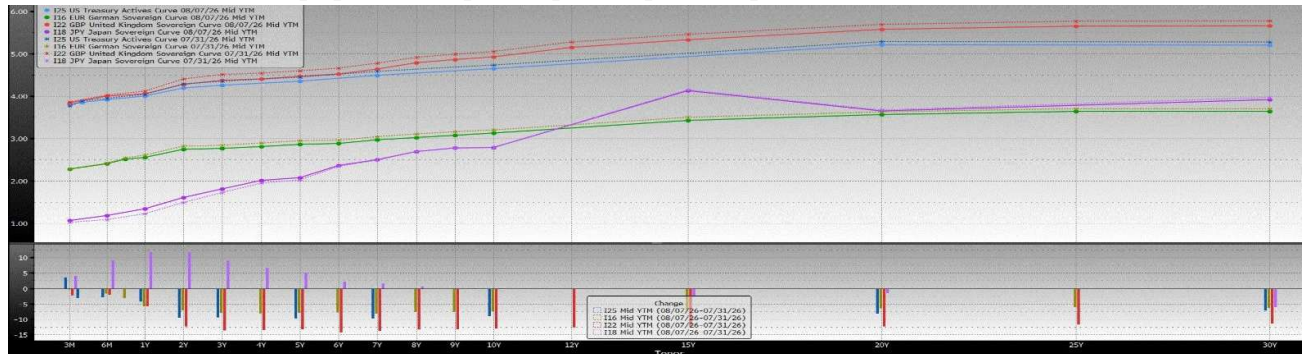
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Зона евра			САД			Велика Британија			Јапан		
	31.7.26	-	7.8.26	31.7.26	-	7.8.26	31.7.26	-	7.8.26	31.7.26	-	7.8.26
2 године	2,82	-	2,75	4,29	-	4,20	4,40	-	4,28	1,50	-	1,61
5 година	2,94	-	2,86	4,45	-	4,35	4,60	-	4,47	2,04	-	2,08
10 година	3,21	-	3,13	4,73	-	4,65	5,05	-	4,92	2,81	-	2,81

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке трезорске записе

Доспијеће	Приноси		
	31.7.26	-	7.8.26
3 мјесеца	2,342	-	2,309
6 мјесеци	2,415	-	2,398
1 година	2,620	-	2,560

Графикон 1: Приказ кривих приноса државних обвезница

Графикон приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 7.8.2026. године (пуне линије) и 31.7.2026. године (испрекидане линије).

ЗОНА ЕВРА

Приноси европских државних обвезница су претходне седмице забиљежили смањење дуж цијеле криве приноса, највише због оптимизма да би сукоб на Блиском истоку могао ускоро завршити.

Учесници на тржишту очекују да ће ЕЦБ подићи каматне стопе на свом наредном састанку у септембру, иако виде ограничен простор за даље пооштравање монетарне политике. Аналитичари сугеришу да би поновна нестабилност на глобалним тржиштима енергената и тржишна очекивања у вези са одлукама ЕЦБ, могли подстаћи Управни одбор на дјеловање. Вјероватноћа повећања каматних стопа у септембру тренутно износи 86%.

Економски билтен ЕЦБ је показао да су домаћинства у зони евра смањила потрошњу након што је започео ратни сукоб на Блиском истоку. Повећана неизвјесност утицала је на одлагање потрошње за стабилнија времена, иако се средства више троше на енергенте.

ЕЦБ није била унапријед информисана о интервенцији на девизном тржишту од стране САД и Јапана, гдје су САД продавале EUR валуту и куповале JPY како би подржале курс јапанске валуте.

У буџет ЕУ је за шест мјесеци текуће године уплаћено 1,4 милијарде EUR по основу замрзнуте имовине Централне банке Руске Федерације. Од почетка замрзавања руске имовине до августа 2026. године, ЕУ је прикупила укупно око 8 милијарди EUR ванредних прихода од камата које су прослијеђене Украјини као помоћ у рату са Русијом на начин да се 95% износа користи како би се отплатили кредити које су Украјини

раније одобриле ЕУ и чланице Г7, док 5% износа иде директно преко Европског пензионог фонда (ЕПФ) за хитне војне и одбрамбене потребе Кијева. Главница од 210 милијарди EUR је до сада остала нетакнута.

Табела 3: Кретање економских индикатора за зону евра

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености Француска II квартал	8,2%	8,3%	8,1%
2.	ПМИ услужног сектора зона евра ЈУЛ	51,6	51,7	49,4
3.	ПМИ прерађивачког сектора зона евра ЈУЛ	52,0	51,9	51,4
4.	Композитни ПМИ зона евра ЈУЛ	51,9	52,0	50,0

САД

Приноси америчких државних обвезница су забиљежили смањење дуж цијеле криве приноса, највише због оптимизма да би сукоб на Блиском истоку могао ускоро завршити.

Предсједавајући Феда Ворш планира задржати своју стратегију редуциране комуникације, упркос снажној негативној реакцији тржишта и масовној распродаји на тржишту државних обвезница. Ворш је знатно скратио саопштења о монетарној политици Феда и одбио дати експлицитне прогнозе каматних стопа. Позвао је инвеститоре да директно реагују на пристижуће економске податке, умјесто да покушавају ишчитати сигнале о монетарној политици из иступа појединих централних банкара. Потврдио је спремност да подигне каматне стопе без претходне најаве, ако подаци о инфлацији у наредним седмицама остану високи.

Предсједник Трамп је у више наврата контактирао Ворша да би добио информације како рат на Блиском истоку и развој вјештачке интелигенције утичу на економију САД. Није познато да ли је приликом разговора смањење каматних стопа Феда било тема, што је ранији захтјев предсједника Трампа. Познато је, међутим, да се Ворш позитивно изразио када је у питању тренутно стање америчке економије.

Предсједник Феда у Сент Луису Музалем је нагласио важност одржавања стабилности цијена, упозоравајући да се не смије толерисати виша инфлација у нади за будућим растом продуктивности. Иако вјештачка интелигенција нуди дугорочни дефлациони потенцијал, Музалем је истакао да Фед мора остати опрезан у погледу инфлационих ризика. Након објаве да предсједник Трамп периодично контактира предсједавајућег Ворша, Музалем је потврдио да су сви чланови Феда привржени независности централне банке.

Предсједник Феда Њујорк Вилијамс је изјавио да су каматне стопе на добром нивоу и да очекује смањење инфлације у другој половини године. Очекује да ће Фед у 2028. години поново достићи инфлациони циљ од 2%.

Предсједница Фед Филаделфија Полсон је изјавила да држи отворене опције када је у питању кретање каматних стопа. Сматра да је недавно смањење инфлације добродошло, али примјећује да је базна инфлација повећана већ дуже времена и да ће на истој бити фокус када је у питању враћање на инфлациони циљ од 2%. Такође је навела да је економија јака, али да је инфлација превисока. Тренутна глобална неизвјесност, према ријечима Полсон, чини немогућим давање смјерница Феда за будуће дјеловање, како је то био случај у прошлости.

Предсједник Феда Кансас сити Шмид је заузео оштрији тон, наводећи да снажна потражња и упорни притисци на цијене указују на потребу за вишим каматним стопама како би се постигао инфлациони циљ од 2%. Упозорио је да се не претпоставља да ће инфлација која произлази из шокова понуде природно пасти, наглашавајући важност проактивних прилагођавања политике.

Званичник Феда Кашкари је изјавио да је вријеме да почну лагано расти каматне стопе како би се обуздао инфлација. Његов циљ није успоравање економије већ инфлације која је изазвана шоком понуде и мањим дијелом потражњом.

Гувернерка Кук је поновила спремност да подигне каматне стопе ако инфлација остане на високом нивоу, упозоравајући да би укоријењени притисци на цијене и плате могли отежати контролу инфлације. Предсједница Феда Сан Франсиско Дејли је истакла утицај цијена енергије, шокова узрокованих вјештачком интелигенцијом и царина на инфлацију, сигнализирајући њен опрезан приступ.

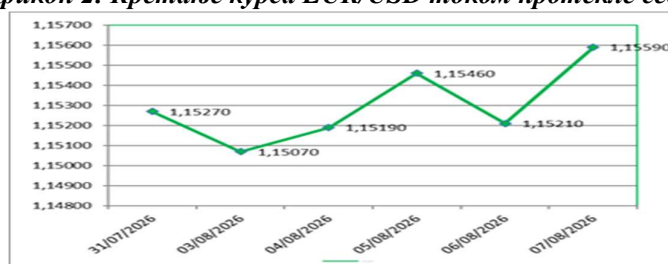
Предсједник Феда Ричмонд Баркин је описао стање на тржишту рада као „слабу равнотежу”, без назнака да инфлација плата доприноси притисцима на цијене. Баркин је упозорио да би каматне стопе можда ипак морале расти ако се инфлација убрза.

Изјаве званичника одражавају балансирање Феда између борбе против инфлације и избегавања прекомјерног заоштравања монетарне политике, при чему ће састанак ФОМЦ-а у септембру вјероватно зависити од нових економских података.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености	ЈУЛ 4,2%	4,1%	4,2%
2.	Број новоотворених радних мјеста у непољопривредном сектору (у 000)	ЈУЛ 80	-23	57
3.	Фабричке поруџбине	ЈУН 0,2%	-0,3%	-1,1%
4.	Поруџбине трајних добара	ЈУН 0,3%	0,5%	-4,0%
5.	ПМИ услужног сектора	ЈУЛ 53,6	54,6	51,2
6.	ПМИ прерађивачког сектора	ЈУЛ 53,8	53,9	53,9
7.	Композитни ПМИ	ЈУЛ -	54,5	51,9
8.	Салдо трговинског биланса (у млрд. USD)	ЈУН -73,0	-73,3	-77,6

Графикон 2: Кретање курса EUR/USD током протекле седмице

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EUR/USD повећан са нивоа од 1,1527 на ниво од 1,1559.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Приноси британских државних обвезница снажно су пали током прва два дана седмице, равномјерно дуж цијеле криве приноса, уз пад цијена нафте и очекивања постизања споразума између САД и Ирана. Средином седмице кретали су се у уском распону, да би у четвртак приноси поново равномјерно порасли дуж цијеле криве. У петак су благо пали дуж цијеле криве, након објаве знатно слабијих америчких података о запослености од очекиваних. На седмичном нивоу приноси су пали 12 до 13 базних поена, равномјерно дуж криве.

ФТСЕ 100 је седмицу завршио на 10.901,09 поена, уз седмични раст од 0,30%. Током седмице кретао се у уском распону, започевши седмицу падом од 0,10% (трећи дан заредом) услјед пада дионица фармацеутског сектора, након којег су успједила два дана благог раста. У четвртак је индекс поново благо пао, пратећи губитке на Вол Стриту и уз пад ИТ сектора, док је у петак благо порастао, подржан растом дионица произвођача племенитих метала.

Министарство финансија разматра додатно задуживање од неколико милијарди GBP у оквиру фискалних правила, ради инвестиција у инфраструктуру, стамбену изградњу и подршку привреди, а први буџет бит ће представљен 28. октобра.

БоЕ је објавила анализу према којој фирме које развијају и користе вјештачку интелигенцију биљеже раст продуктивности, али уз смањење броја радних мјеста, при чему су фирме у области софтвера и ИТ консалтинга удесетостручиле допринос годишњем расту продуктивности у односу на деценију прије пандемије.

Замјеница гувернера БоЕ за монетарну политику Клер Ломбардели суочила се с критикама економиста и инвеститора због ријетких јавних наступа. Укупно је имала само два наступа ове године, од којих се један односио на каматне стопе, уз посљедњи говор о монетарној политици у мају 2025. године.

Табела 5: Кретање економских индикатора за Велику Британију

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	ПМИ прерађивачког сектора (финално)	ЈУЛ	52,8	51,9
2.	ПМИ услужног сектора (финално)	ЈУЛ	51,8	52,1
3.	Композитни ПМИ (финално)	ЈУЛ	52,1	52,2
4.	ПМИ грађевинског сектора	ЈУЛ	40,0	44,7
5.	Регистрација нових возила (Г/Г)	ЈУЛ	-	11,7%

Током протекле седмице GBP је благо депрецирала према EUR, па је курс EUR/GBP забиљежио повећање са нивоа од 0,8552 на ниво од 0,8567. У односу на USD, GBP је незнатно апрецирала, па је курс GBP/USD повећан са нивоа од 1,3483 на ниво од 1,3491.

ЈАПАН

Приноси јапанских државних обвезница порасли су почетком седмице дуж цијеле криве приноса, уз већи раст на кратком дијелу, након што је заједничка интервенција Јапана и САД на девизном тржишту крајем претходне седмице појачала очекивања о скором повећању референтне каматне стопе БоЈ. Средином седмице кретали су се у уском распону, у четвртак су пали дуж цијеле криве, а у петак су поново порасли након повећања цијена нафте и приноса на америчке државне обвезнице. На седмичном нивоу приноси су порасли на кратком дијелу за 11 базних поена и на средњем дијелу за 4 базна поена, док су на дужем дијелу остали непромијењени.

Никеи 225 је седмицу завршио на 65.606,71 поен и седмични раст од 1,93%. Након пада од 0,94% и раста од 0,32% у прва два дана, у сриједу је снажно порастао 3,66%, у највећој мјери као резултат раста вриједности дионица технолошког сектора и компанија повезаних с вјештачком интелигенцијом. Наредног дана индекс је пао, уз пад технолошког сектора на свјетским берзама и поновно отварање питања о профитабилности инвестирања у вјештачку интелигенцију, те слабије резултате пословања компанија, да би се у петак кретао у уском распону.

Записник с јунске сједнице БоЈ је показао да већина чланова Одбора види ризике раста базне инфлације и намјерава наставити са повећањем референтне каматне стопе уколико кретања економије и цијена буду у складу са пројекцијама, при чему је један члан оцијенио да стопу треба што прије приближити неутралном нивоу, а други да би повећања требало разматрати у размацима од неколико мјесеци, уз праћење ситуације на Блиском истоку. Више чланова оцијенило је да монетарни услови остају експанзивни и након повећања стопе. Објављено је и да је премијерка Такаичи на састанку у мају затражила од гувернера Уеде да БоЈ по потреби повећа куповину државних обвезница ради обуздавања раста дугорочних каматних стопа, на шта је гувернер одговорио да ће БоЈ реаговати када околности то буду захтијевале.

Министрица финансија Катајама је потврдила провођење заједничке интервенције са САД на девизном тржишту, наводећи да Јапан неће оклијевати провести нове координисане интервенције и да би коришћење ФИМА репо линије могло почети ускоро. Министар финансија САД Бесент поручио је да Министарство остаје у блиској комуникацији с јапанским Министарством финансија и БоЈ и да неће оклијевати учествовати у новим интервенцијама, уз оцјену да је ФИМА репо линија важан сигурносни механизам који би требало проширити. Додао је да су се САД прикључиле јапанским напорима на јачању ЈРУ јет је слабост те валуте носила ризик дестабилизације тржишта у цијелој Азији, те да се интервенцијом тржишту могу послати сигнали, али да смјер валуте мијења политика, због чега јапански званичници требају провести шире промјене политике.

Први замјеник директорице ММФ-а Дан Кац изјавио је да опоравак економије даје БоЈ простор за наставак нормализације монетарне политике, уз оцјену да је инфлација и даље умјерено изнад циља.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	ПМИ прерађивачког сектора (финално)	ЈУЛ	-	54,5	54,8
2.	ПМИ композитни (финално)	ЈУЛ	-	52,7	52,8
3.	ПМИ услужног сектора (финално)	ЈУЛ	-	51,2	52,2
4.	Монетарна база (Г/Г)	ЈУЛ	-	-13,8%	-13,7%
5.	Номиналне плате (Г/Г)	ЈУН	3,4%	3,4%	3,3%
6.	Реалне плате (Г/Г)	ЈУН	1,6%	1,6%	1,6%
7.	Потрошња домаћинства (Г/Г)	ЈУН	0,9%	-3,3%	-0,4%
8.	Водећи ЦИ индекс – прелиминарно	ЈУН	116,5	116,4	116,4

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR и USD, те је курс EUR/JPY забиљежио повећање с нивоа од 181,43 на ниво од 182,38, а курс USD/JPY је повећан с нивоа од 157,40 на ниво од 157,76. Објављени подаци потврдили су да је Јапан крајем априла и почетком маја три пута интервенисао на девизном тржишту, у укупном износу од 11,74 билиона JPY. Фич рејтингс (Fitch Ratings) оцијенио је да постојеће каматне разлике имплицирају јачи ниво JPY од актуелног, те да ће за даље јачање валуте вјероватно бити потребне више каматне стопе БоЈ.

НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедељак је износила 84,67 USD (EUR 73,45).

На почетку седмице цијена нафте је смањена након што је објављено да преговори између САД и Ирана почињу у понедељак послјеподне. Техеран је демантовао ове наводе, али је признао напредак у разговорима с Оманом о ублажавању поремећаја у бродском саобраћају.

У уторак је цијена овог енергента поново смањена јер су амерички и катарски званичници извјестили о напретку у дипломатским напорима за рјешавање сукоба између САД и Ирана.

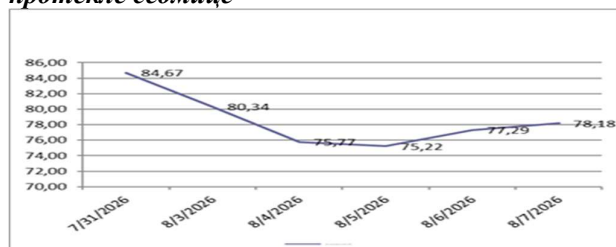
Средином седмице цијена се кретала у уском распону. Катар је извјестио о напретку у посредовању, док је Иран негирао текуће преговоре и најавио споразум с Оманом о привременој бродској рути кроз Хормушки мореуз.

У четвртак је цијена нафте повећана након објаве да је Иран погодио „непријатељске циљеве” у Хормушком мореузу, док су инвеститори пратили преговоре Ирана и Омана о дјелимичном поновном отварању Мореуза као кључног пловног пута. Иран је указао на напредак по питању пловних путева, али је навео да би, према предложеном споразуму, бродовима САД и Израела био забрањен улазак у Мореуз. Техеран је такође условио потпуно отварање укидањем поморске блокаде иранских лука од стране САД.

У петак је цијена овог енергента повећана други дан заредом. Иран је предложио накнаде за пролазак бродова кроз Мореуз у износу од 5 до 7 посто, док је Оман предложио 3 посто, иако се САД чврсто противе било каквим накнадама. Упркос извјештајима о напретку, ирански министар спољних послова Арагчи изјавио је да је договор с Оманом „веома близу”, али је упозорио да то неће довести до тренутног отварања пловног пута.

Цијена једног барела нафте на крају седмице је износила 78,18 USD (EUR 67,64), што представља пад од 7,66% на седмичном нивоу.

Графикон 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Цијена једне fine унце злата је на отварању тржишта у понедељак износила 4.046,15 USD (EUR 3.510,15).

На почетку седмице цијена овог племенитог метала је благо смањена. Централна банка Кореје је објавила планове за куповину злата рафинисаног у земљи, први пут од 1967. године. Ова иницијатива има за циљ диверзификацију девизних резерви и искоришћавање инфраструктуре тржишта злата Јужне Кореје, подржавајући постепено повећање удјела злата у резервама на средњорочном и дугорочном плану.

У уторак је цијена злата повећана због пада цијена сирове нафте, што је ублажило забринутост због инфлације и смањило очекивања у вези са повећањем каматних стопа у САД.

Средином седмице је настављен тренд повећања цијене злата због оптимизма да би сукоб на Блиском истоку могао завршити и Хормушки мореуз бити у потпуности отворен. Оптимизам је смањио инфлациона очекивања и вјероватноћу да ће Фед повећавати каматне стопе до краја године. Предсједник Трамп је указао на „веома добре разговоре” с Ираном, што је подстакло наде у прекид ватре у Заливу.

У четвртак је цијена овог племенитог метала била скоро непромијењена у односу на сриједу.

На крају седмице цијена злата биљежи повећање како инвеститори купују злато због смањене цијене задњих дана и због објављених података са америчког тржишта рада. Народна банка Кине је у јулу повећала учешће злата у својим девизним резервама за 20 тона или приближно 640.000 финих унци. Ово је већ 21. узастопни мјесец како народна банка купује злато, а куповина је посебно интензивирана посљедњих мјесеци како је цијена злата смањена. Народна банка Кине укупно држи 76 милиона финих унци злата у свом портфељу.

Цијена једне fine унце злата је на крају седмице износила 4.341,56 USD (EUR 3.756,00), што представља раст од 7,30% на седмичном нивоу.

Графикон 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

